

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminecă.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.

Abonamentele se plătesc înainte.

Redacția și administrația:

Strada Stefaniei Nr. 13.

Un număr costă 20 bani.

INSERTIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.

Prenumeratiunile și inseratele se primesc la administrație, strada Stefaniei Nr. 13.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un proiect pentru desrobirea țaranului.

(Urmare).

Cernăuț, 11 Decembrie 1907.

Sintem conștii, că la realizarea proiectului pentru activarea acestei bănci agricole național-poporale vom avea de înfruntat multe greutăți, cari pe de o parte vor rezulta din administrația actuală a averilor comunale, pe de altă parte din »buna-voința către poporul românesc«, ce o arată unele foruri și unii indivizi Ori cit de mari însă ar fi acele greutăți, cu un pic de bunăvoință și cu ajutorul bărbatilor cu tragere de inimă pentru națiunea lor, credem că ni va succeda a le înfrunta.

Prima greutate o vom înfrunta însuși din partea comunilor și a comitetului țării, căci în virtutea legilor actuale relativ la administrarea averilor comunale, înstrăinarea unei părți de avere comună, care întrece o sumă oareșcare (2000 cor.) e legată de conștința comitetului comunal și de consimțirea comitetului țării. Deci în scopul esoperării acestei consimțiri pentru fiecare comună, va trebui sau înaintat un proiect de lege referitor la aceasta afacere, sau decretarea acestei consimțiri în urma unei cereri cumulative ale comunilor membre. Cu toate că vârsarea sumei amintite în casa băncii nu poate în nici

un caz să fie numită o »înstrăinare a averii comunale« deoarece aceasta sumă nu va fi dăruită, ci numai depusă spre fructificare, totuși va fi necesară și solicitarea concursului comitetului țării în aceasta afacere. Cu ajutorul acestuia, credem a putea determina și pe unicele comuni la înscrierea ca membre în banca agrară, căci din cauza multelor institute de credit, înghebate numai pentru ajutorarea țaranului, cari de facto însă sînt numai institute de uzură pentru țaran, acesta a devenit atât de bănuitor, încît nu mai are mai în nimene încredere, lucru ce ni-i bine cunoscut la toți.

Cea mai mare greutate o vom avea-o însă de înfruntat la împărțirea moșilor cumpărate, care trebuie să urmeze după niște principii bine stabilite, dela cari nici cînd nu va fi ertată nici cea mai mică abatere.

La inițiativa democraților și cu ajutorul capitalurilor avansate de banca țării, s'au fost cumpărat, ce-i drept, în primăvara anului acestuia moșiile patriarhatului din Ierusalim, cari apoi au fost parcelate și vindute la țărani. Sistemul, care a fost însă observat la aceasta im-

părțea și modul cum a fost ea efectuită după părerea noastră, nu li dă cuvînt acestora să se laude cu aceasta faptă. Căci nu se poate numi națională fapta, cînd unui econom cuprins, îi dai un avans, ca să-și poată cumpăra încă xeci de fălci, pecind palmașul, care nu are ce mîca și a cărui energie productivă o uzurează chiar și țaranul cel cuprins, e lăsat cu femeie și copii mai departe în sama Domnului. Afară de asta e cu totul greșit, cînd vom să facem din țaranul nostru, pe cît timp el de o economie rațională nu are nici cea mai mică idee, un »Grossbauer«, cum îl înțelnim în provinciile germîne. După părerea noastră pămîntul împărțit unui econom trebuie să steie numai decît în raport strîns cu brațele sale muncitoare, de cari dispune, cu viigoarea sa productivă și cu viața sa morală.

A-i da pămînt mai mult, decum poate lucra cu brațele sale și cu acele ale casnicilor săi, pentru țaranul nostru însămează astăzi a-l da pe mîna cămătarilor; căci avînd el de plătit anuități, dări comunale, bir direct, hornărit, vâcărit, și multe alte dări, și avînd el încă de năim pentru cultivarea pămîntului

său și brațe străine, el simte numai de nevoie de bani, pe cari din pămînt doar nu-i poate scoate. Iși caută deci scăparea ori la vinderea unei vite, pe care n'o mai poate restitui, ori la cămătarul satului. Urmarea e ruina sa curîndă. Asemenea ar însemna o nerozie a împărți unui bețiv, care și-a pierdut șezînd în cîrșmă, întreaga sa avere, o altă bucată de pămînt, deoarece el și pe aceasta în scurtă vreme ar schimba-o pe băuturi spirituoase.

Rezultă deci, că sistemul, ce ar trebui de observat la împărțirea moșilor ce viu la parcelat, e una din acele chestii, cari pretind o atențiune deosebită, deoarece numai dela aplicarea unui sistem perfect atîrnă rezultatul acțiunii întregi.

Cu ajutorul autorităților comunale, parochiale și eventual și acelor administrative, ar fi în prima linie de constatat în comunele învecinate cu cea moșie, care vine la împărțit, ba chiar și la toate comunele membre, numărul palmașilor și al acelor gospodari, cari au cîte 5, 10, 15, 20, 40, 60, 80 etc prăjini, numărul vitelor, de cari dispun aceștia și numărul brațelor muncitoare, cari îi stau fiecărui »cap de familie«

FOIȚA.

Cîntec.

(Resunet din popor.)

Jele Doamne și mi-i jele
După doru puicii mele,
Și mi-i inima pustie
Ca și frunza cea tîrzie,
Care sboară cît mai sboară
Pin' ce-i vine ca să moară.

Frunză verde foi de mure,
Cucule de pe pădure
Dece glasul tău se stînge,
Inimioara-mi greu cînd plînge?
Cîntă-mi doru ce mă arde
Și mi-l du, mi-l du departe;

Că mi-i jele Doamne jele
După doru puicii mele,
Că mi-i inima pustie
Ca și frunza cea tîrzie,
Care sboară cît mai sboară
Pin' ce-i vine ca să moară.

Toamna.

Codrule, la tine numai
Am aflat eu mîngiere,
Dorul meu eu numai ție
Ți-l cîntam tot în tăcere.

Ascultam frunzișu-ți mîndru
Împlînd un basm din șoapte,
Legăndu-se în aer
Ca un cîntec sfînt în noapte.

Astăzi vîntul toamnei triste
Pletele-ți îngălbinește
Și pe drumuri ruginite
Cade frunza — se sfîrșește.

Ach, durerea mea neună
Să mi-o 'mpace, n'are cine;
Vădov ai remas, pe gînduri,
Nu'ndrăznesc să viu la tine.

În zădar sub stîncă plînge,
Tremurînd izvoru'n vale;
Ach, și viața mea cernită
Lacrămă un dor de jale.

Lacul codrului.

(Domnișoarei As. Ma.)

Sub vălul alb al blîndeii lune
Se perde lacu'n nesimțire
Și-un cîntec plin de duiosie
Șoptește'n trestia subțire.

Din ce în se tot desprinde,
Se perde ca o vecinicie.
Și parcă'n codru'ntreg se'ncheagă
Din mii acoarde-o melodie.

Topită'n melodii devine
S'aude par'c'o rugă sfîntă —
E glasul tău născut pe-o arpă,
Ce'n noapte tainic se frămîntă.

Și ca un vîers duios resună
În depărtările albastre,
Ach vină, vină ca să'ncepem
Noi cîntecul iubirei noastre.

Și-un șopot plin de duiosie
Ni'l cînte'n trestia subțire,
Sub vălul alb cînd luna pală
Adoarme lacu'n nesimțire.

....II.

Cum era, pe vremuri, la noi în Bucovina.

(1848).

Birjari cu trăsuri arcuite nu se aflau în Suceava, tot așa în toată țara Cordonului; de plecai undeva la drum pe vreme mai lungă, năimiai un Jidov prăpădit — căci ei singuri erau cărauși — cu o haraba hîrbuită, trasă de doi cai slabi, prin cari trecea vîntul, și acoperită cu o covergă veche, atumată. În coșul harabalei puneai fin sau paie, ca să nu te scuture așa de tare »rădvanul«, te rugai lui Dumnezeu să vii înapoi cu ciolanele întregi și haide băiete, căci bun e Domnul și meșter dracul.

Dar să fi avut graba cea mai mare, trebuiai să te supui toanelor căraușului tău, căci îndată ce însera și-l prinde șabeșul pe cale, să-l fi tăiat pe jupîn și nu se mișca din loc. Dumnealui se oprea într'un sat sau la vr'un han jidovesc din cîmp, își făcea rugăciunile de seară și apoi se culca; iar ție nu-ți reminea alta, decît să înjuri toți patriarhii și bătrîni

la dispozițiune, precum și numărul copiilor.

Se 'nțelege că constatarea acestor momente ar trebui să urmeze cu scrupulozitatea cea mai mare, căci aceste au să dea baza, pe care va fi alcătuită întregul sistem. Odată ce vor fi stabilite aceste date, se va putea păși pe baza acestora și pe baza devizului experților la împărțire.

O parte de moșie (60—70 %) se va vinde acelor țărani, cari vor fi în stare să plătească câteva loturi de câte ½ sau 1 falce cu bani gata; se 'nțelege de sine, că și la aceștia se va observa principiul stabilit pentru cei sărmani relativ la forțele de cari dispune și la reputațiunea lor religios-morală.

Asemenea se va stipula în actul de vânzare, ca pământul cumpărat de țărani să poată trece în alte mâini numai prin succesiune și excepțional, în anumite cazuri, în mina altui țaran creștin român.

Ear dacă s'ar ivi necesitatea, ca ele să fie vindute vr'odată numai-decît, prioritatea pentru cumpărare să-i fie asigurată băncii agricole.

Astfel s'ar putea împiedeca o înstrăinare nesocotită a pământului împărțit, și măcar pentru viitor dispămintenirea țaranului ar fi asigurată, căci fără știrea băncii nu s'ar face nici o schimbare în persoana proprietarilor țărănești.

E adevărat că aceste restringeri ale drepturilor proprietarilor, ar avea de urmare o micșorare a creditului țărănesc, deoarece rar se va găsi un cămătar, care să avanseze țaranului oarecare credit, știind că aceasta avere a țaranului nu se poate urmări prin execuție. Dar aceasta micșurare a creditului țărănesc, care de altfel pentru alte stări, ca starea comercianților, a industriașilor și meseriașilor, ar însemna chiar ruin, pentru țaran ar însemna cel mai mare noroc. Aici putem aminti în trecut, că nu mai puțina folositor pentru țaran ar fi, cînd dela urmărirea prin execuție ar fi exclus tot ce constituie averea sa mobilă, precum boii, vaca, calul, porcul etc., căci atunci creditul său personal ar fi nulă, un avantaj, care nu se poate prețui, deoarece zilele cămătarilor, ar înceta în curînd.

poporului lui Israel, începînd cu Avram și sfîrșind cu rabinul dela Sadagura.

Orașul Suceava nu era așa ticsit de Jidovi ca acum, căci pînă la anul 1848 ei n'aveau drepturi ca ceilalți supuși ai împărăției. Ei locuiau separați de ceilalți țigoveți, în cartierul lor numit »Ghetto«, unde mișunau ca viermii. La serbători îmbrăcau bărbații caftane lungi, iarmurcă de mătășă și pălărie de catefea, iar în picioare pantalonii strîmți pînă la genunchi și colțuni albi. Fetele purtau cordele cusute cu fir de aur și argint, cațaveică cu blană, iar pe cap, dela tîmple 'n sus, aveau niște coarne de argint groase de un deget și lungi de o șchioapă; grosimea și lungimea atîrnă dela avuția fiecăreia. Astfel îmbrăcați ieșiau în Sabbath sau în zile de sărbători la primblare pe stradă. Semnele, pînă unde aveau dreptul să se primble, erau sîrme deacurmezișul străzii, adică un fel de barieră. Și acum se mai văd în Suceava semnele acele, și anume pe ulițele, ce duc spre satul Bosanci, mahalaua Arenilor, mănăstirea armenescă Zamca și gara Ițcani.

Dar fiind că nu toate aceste restringeri ale drepturilor de proprietar sînt provăzute în legea noastră civilă, ar trebui să și aceasta să fie de cătră corpurile legiuitoare modificate corespunzător.

(Va urma).

Clubul român parlamentar și dl Onciul.

Ziarele germîne din loc și din capitala monarhiei au adus zilele trecute știrea, că deputatul Dr. Aurel cav. de Onciul, ales în cercul electoral Gura-Humorului-Solea pe baza programului partidului popular (țărănesc) a eșit din clubul român parlamentar. Acest fapt ni impune dătoriu să cercetăm cauzele, cari l-au îndemnat pe dl Onciul la acest pas; și cu toate că dl Onciul ni-i cel mai înverșunat contrar, nu numai politic, ci și personal, dupre cum a documentat-o în ultima ședință a dietei, noi, ca organ al partidului național, vom trata afacerea aceasta totuși numai din punct de vedere strict național, fără patimă sau dor de răzbunare, amintind totodată, că informațiunile, cari ni servesc de bază sînt cele aduse de jurnale.

Dl Aurel Onciul a eșit din clubul parlamentar român pentru că d-sa s'a supărat pe ceilalți membri din acest club, deoarece ei n'au vroit să se supună orbiș comandai d-sale. Dl Onciul a venit acum la convingere, că e oportun — n'am putut-o încă înțelege, ori de pentru d-sa, sau pentru nația romînă — ca la noi în țară să se inaugureze acum o politică antisemitică.

Nu demult dl Onciul prinsese însă chiar în dieta noastră frăție pînă la cataramă cu mai mulți deputați ovrei, formînd cu ei și cu alte elemente eterogene partidul »freisinnig«. Dar asta acum nu ne împoartă. D-sa a aflat de bine să-l facă pe antisemitul, și ce-a aflat d-sa de bine, trebuie să fie bun — după părerea d-sale.

Partea tîrgului despre asfîntit și miezul nopții era cartierul Armenilor, pacinici, cari aveau case cu cerdac dinainte și fete oacheșe și frumoase; ei erau negustori chiaburi și isteți, mai ales băcani cu prăvălii în vatra tîrgului. Unii țineau și hanuri, precum și cofetării întocmite după gustul vremilor acele, unde vindeau înghețată, șerbeturi și plăcinte turcești, rahat, alviță, dulceață și alte bunătăți. Ei singuri mai păstrasera vechiul port al ișlicelor. mari cit o baniță, de aveau ce face haz țigoveții romîni; se n'brăcau cu giube și antereu și încăltau tîrlici pe picioare, iar Armencele mai țineau în modă neîndămînosul crinolin, ce n'foiau rochia ca o turlă de biserică. Păcat că această nație de oameni, cu care se învoiau Romîni atît de bine, s'a stins încetul pe încetul. așa că acum se află numai vr'o cincisprezece familii în veciul lor cartier; mulți au sărăcit și pribegit din pricina vestitelor incendii ce au pustiit »tîrgul« armenesc din Suceava în mai multe rînduri.

(Va urma).

D-sa a aflat acum de bine să soliciteze sprijinul partidului creștinilor-sociali din parlament, urmărind mai multe scopuri, dintre cari cel principal pare a fi scoaterea în relief a persoanei d-sale înaintea conducătorilor acestui partid, cari au astăzi cea mai mare trecere chiar în cercurile cele mai înalte. Și ca să fie sigur de acest sprijin, d-sa a aflat de bine, ca toți Romîni să între în acest club. Acestei idei însă s'au opus atît partidul creștin-social, cît și clubul român parlamentar, care nu l' autorizase pre dl Onciul la nici un fel de tratative în privința asta. Urmarea a fost, că clubul român a desavuat pe dl Onciul înaintea partidului creștin-social, car acesta a refuzat primirea unui român în partid. În modul acesta dl Onciul s'a văzut necesitat să afle de bine, ca să iasă din clubul român, se'nțelege foc și pară de ingrătitudinea conaționalilor săi.

Fost'a oare dl Onciul îndreptățit să iasă chiar acum din clubul român? A uitat d-sa, că la ori și ce ocaziune d sa accentuează, că numai d-sa e naționalist neprihănit? Poate d-sa să prevadă ce daune pot rezulta din acest pas al d-sale poporului român și iea d-sa responsabilitatea pentru acest pas asupra sa? Puteva d-sa răspunde pentru pasul acesta înaintea alegătorilor săi? Unde-i simțul de solidaritate; sau crede d-sa că un unic bărbat poate lucra mai mult, decît un club întreg, deși numai de 5 membri? Și-a pus d-sa întrebarea: ce vor zice străinii, văzînd că nici cei 5 membri nu se pot împăca?

Dl Onciul află de bine să nu se supună disciplinei clubului, dl Onciul află de bine să insceneze un curent nou, dl Onciul află de bine să părăsească clubul român; binevoească dl Onciul acum să și răspundă pentru toate aceste înaintea alegătorilor și înaintea neamului său.

Apel.

Onorată Redacție a gazetei »Apărarea Națională«!

Populațiunea romînă din comuna Cîrlibaba și din atinențele sale Valea-Stînei, Fluturica, Tatarca și Tîbere precum și din Lajosfelva în Transilvania se află în cea mai tristă stare cultural-economică. Simțămîntul de neam și de lege e așa de înădușit de cătră vitrega tractare diu partea străinismului copleșitor a tot ce a fost și este românesc în trifiniul acesta urgisit de soartea-i amară, încît limba romînă a fost eliminată (chiar și ca obiect) de ani întregi cu desăvîrșire din școală, biserică și de pretutindene diu oficiu, rămîind numai pe strade încă, unde se poate numai din rost stricat mai auzi; eară mizeria materială și-a ajuns culmea, ba ea crește din an în an, decînd a apus aice industria montanistică și de cînd furnizările de tot felul au încăput în mâinile străinilor.

Pentru a răspîndi lumina culturii în acest întuneric nepătruns și pentru a pune stavilă ruinului economic, căruia pare să-i fie jertfită aceasta populație romînă cu tot ce are mai scump, am înființat în vara aceasta o societate »Pastoriul« pentru promovarea intereselor cultural economice, eară în școala populară din loc persistînd ca necondiționat limba romînă să fie instruată, am obținut cu mare greu măcar dreptul pentru o clasă romînă-ruteană, în care li este acum dată posibilitatea copiilor romîni a învăța și în limba lor. Ținta frumoasă de o parte, la care tinde soc. »Pastoriul« se vede din statutele altăturate /., eară dîresurile folosului, care va eși din posibilitatea de a avea ocaziunea, ca copiii romîni să'nvețe'n limba lor de altă parte 'și-le poate gîndi ori și cine.

Pentru a putea ajunge însă această țintă precum și folosul înzis pentru școlarii romîni, cari toți sînt sermani, avem nevoie de sprijinul moral și material al obștinei.

De aceea ne adresăm cu adînc respect rugînd, să binevoiți a ne sprijini prin trimiterea grătită a prețuitei D-Voastre gazete »Apărarea Națională« și prin publicarea acestui apel.

Cosub Alexandru,
secretar.

G. Pauliuc,
președ.

Concertul

elevilor din internatul »Francisc-Iosefin«.

O idee fericită, inițiată de directorul actual al internatului de băeți romîni din loc, dl Dimitrie Cărbune, idee deamună de imitat, a adunat Duminică în 1 Decembrie seara cel mai distins public românesc din capitală în sala festivă al acestui internat.

Aveau să se producă elevii din internat înaintea binevoitorilor și sprijinitorilor lor în arta cîntărilor, a declamației a și jocurilor. Și prestațiunile elevilor au indestulit și pe cel mai resfătat participant, dovadă aplauzele furtunoase, cu cari au fost întîmpinați tinerii și micii artiști, recrutați din numărul elevilor internatului.

În sala festivă, decorată cu scoarțe, flori și brad, era postată o tribună, care avea să servească artiștilor diletanți.

Un concert, împreună cu declamări și jocuri naționale, executate numai de elevi, fără concursul altor artiști gata la ori ce sacrificii, cari li dă ocaziunea să-și scoată scumpa lor persoană în relief în Cernăuți! Se poate? Vezi bine că se poate chiar foarte lesne, numai dacă este puțină bunăvoință. Și bunăvoința a fost foarte multă și deci și rezultatul a fost neașteptat de bun, căci afară de laude la adresa artiștilor, concertul a adus conducerii acestui internat și un sprijin bănesc însemnat, dat din inimă, fără oftări și vîitări.

Dar ce a impresonat mai mult în aceasta sară pe fiecare participant, a fost momentul că au primit convingerea, că creșterea tineretului în acest institut e strict națională, un moment care pentru noi romîni din Bucovina e deosebită însemnată. Nu numai în inimile artiștilor, dar și în cele ale ascultătorilor tineri, clipele aceste înălțătoare vor rămînea neșterse și vor servi de imbold de imitare.

Sub conducerea abiturientului dela institutul ped., a d-lui Alexandru Săhlean

toate cîntecele din programă au fost executate cu o precizie de deosebită lauda. Indesebi »Morarul« d-lui D. G. Kiriac, cunoscut la noi dela concertul vecinic neuitat al soc. »Carmen«, apoi »Aolio« al d-lui Vasilescu și »Fintina cu trei izvoare« a d-lui G. Dima au stors aplauze viforoase, la adresa artiștilor și a conducătorului Sahlean, care a documentat pricepere pentru tehnica muzicală, dar și pentru o disciplină perfectă.

În elevii G. Crasovschi și E. Boca, ni-a fost dat să auzim declamatori cu pricepere, căci ambii și-au interpretat rolul de tot bine.

Surprînși au fost însă toți prezenții de jocurile naționale executate de 6 băieți mici în costume naționale sub conducerea elevului D. Tonigari, cari prin vioșia și sprintenia lor, precum și prin chiuțurile strigate în decursul jocului, au produs multă plăcere și haz.

Nu putem decît a felicita pe inițiatorii precum și pe executorii acestei idei la reușita splendidă; exprimînd dorința de a mai putea asista la astfel de petreceri, cari unicele sînt în stare, să adune păturile națiunii românești și a le face să mai uite vrajba, ce domnește între noi.

Între participanți am observat pre I. P. S. S. Arhiepiscopul Dr. Vladimir de Repta, pe cons. aulic Barleou, prez. s. p. c. ș. l. r. d. B. D. cav. de Bejan, dir. gimn. Bujor, dir. de poliție Tarangul, prof. univ. Dr. T. Tarnavski, Dr. St. Saghin, Dr. Gheorghiu, insp. scol. Simionovici, cons. E. Isopescul, Dr. C. Homica, veterinarul țării Nedved, medicii Dr. Procopovici, Dr. Bodea, avocatul Dr. Bendeschi, archipresv. cat. Dr. O. Popescu, cons. și vice-primar I. Balmoș, prof. Kramerius, Litviniuc, Petru Popescu, Covașă, cons. C. Coca cu familia, I. Avram cu familia, secretariul Dr. I. Stefanelli, societățile acad. »Junimea«, »Dacia«, »Bucovina«, »Academia ortodoxă«, o mare mulțime de dame, preoți, funcționari, studenți și poporeni.

Gi

„APARAREA NAȚIONALĂ“ ÎN ȚARA.

Din Cupca.

Onorată redacție!

Binevoii a scrie în mult prețuitul D-Voastre ziar următoarele:

Cu părere de rău trebuie să spun, că de un timp încoace se aud de comuna Cupca mai mult vești rele decît bune. S'a înființat o bancă cu scopul de a rădica economia poporului, însă ce se petrece acolo este aproape îngrozitor. Despre deschiderea acestei bănci cu muzica sicienilor, despre asistarea d-lui candidat de deputație Cuparencu și despre tîmbălăul dat de d-sa s'a informat onoratul p. t. public; acuma să revenim asupra mersului ei.

Lipsind din capul locului conducătorilor acestei bănci spirit de conducere este mersul ei necorect și din cauza aceasta rezultă urmări foarte triste. Așa s'au iscat înainte de cîteva săptămîni certe între membrii băncii, încît erau săspargă capurile. Pricina acestor certe este, fără doar' și poate felul, cum se împrumuta bani. Împrumuturile se fac mai mult între cei mai avuți, neamuri și cumătrii, pecind acela, care e mai sărăcuț, nu capătă nimic, cu toate că și-a plătit pîrtășia.

Dacă ar cuteza cineva să-l întrebe pe dl Mitrofanovici, de ce stă cu banca așa de rău, atunci d-sa sigur ar spune, că dușmanii lui sînt devină, pentru-că

ii stau împotriva. Acuma se naște întrebarea, ce mulțămită are gospodarul Vasile Bicer, care și-a dat atîta silință la înființarea băncii. Doar' atîta, că a trebuit să audă sudalme din gura multor membri. Așa se lucră pentru popor.

Această ceartă a fost numai începutul. Vom vede, ce se va întîmpla în viitor. Cu toată durerea trebuie să și rizi, cînd auzi, că deschiderea acesteia s'a făcut cu atîta alai, s'au jucat jocurile cele mai noue, precum Krakowianka și Katzenpolka, dl Cuparencu și dl Mitrofanovici stăteau la o parte și priveau cugetînd, că acest tîmbălău este triumful asupra contrarilor politici. În fine trebuie să-i fac d-lui Mitrofanovici observarea, că să fie cineva cit de cu mare tragere de inimă pentru popor, în felul acesta, cum voește d-sa acuma să fericească poporul, n'o poate face nici cînd. Ba chiar și mai mult. Fînd doară crăciunul aproape, cînd va afla loc alegerea d-lui Cuparencu de deputat, și nefînd bine pregătiți pentru această alegere, poate dl Cuparencu să mai capete o trîntă la alegere. Dl Cuparencu însă, care cu lacrimi în ochi a spus, că iubește atît de strașnic poporul, de ce nu se arată prin Cupca, ca să potolească certele? Mî se pare, că alegerea despre care a amintit d-sa la tîmbălăul din Cupca, nu va fi la crăciunul, pe care-l serbează oameni de regulă, ci dl Cuparencu pare a visat de un crăciun de deputație. Să vă fie de bine d-lor Cuparencu și Mitrofanovici!

Un privitor.

Știri locale și din lume.

Dela căile ferate. Terminul pentru prezentarea ofertelor, relativ la mobilarea palatului nou al gării din loc, din considerațiune de interes public, s'a amînat pe ziua de 10 Ianuarie 1908, oarele 3 p. m.

În consiliul de miniștri român, ce s'a ținut Miercuri la palat, regele Carol a aprobat proiectul de lege privitor la tomelile agricole, introducînd unele modificări în redacția ce propusese guvernul.

† Ecaterina Mihail Cogălniceanu. Din Iași vine tristă știre despre moartea d-nei Ecaterina Mihail Cogălniceanu, soția marelui patriot și om de stat român Mihail Cogălniceanu. Defuncta s'a măritat la anul 1852 și a murit în vîrstă de 82 ani, lăsînd trei copii în viață: pe d-na Lucia Liteanu, dl C. Cogălniceanu, consul al Romîniei la noi și pe dl V. M. Cogălniceanu. Pentru acoperirea cheltuielilor înmormîntării, guvernul român a pus la dispoziție suma de 3000 lei.

Ministrul instrucției publice din Romînia a fost silit să oprească mai multe manuale școlare scrise în limba maghiară pline de cuvinte injurioase pentru Romîni. Totodată a dat decret, în care pretinde aprobare ministerială, pentru orice manual, la toate școlile particulare.

Moștenirea lui B. P. Hașdeu. Principele Ferdinand, moștenitorul de tron al Romîniei, a încredințat pe administratorul domeniilor coroanei, dl Kalinderu, să facă declarație înaintea executorilor legatari că nu voește să primească averea răposatului B. P. Hașdeu, lăsată prin testament principelui. Acea avere este misteriosul castel spiritist »Iulia Hașdeu«, din Cîmpina, destinat a fi prefăcut în templu și muzeu spiritist.

Doctoratul în drept la universitatea din București este introdus prin confirmare definitivă. Înscrierile se încep deja. Este interesant, că se grăbesc a face doctoratul și bărbați cari au absolvit mai de mult univezitatea.

Delimitatea fruntăriei romîno-bulgare. Din Sofia se anunță, că tratativele pentru delimitarea fruntăriei și insulelor dintre Bulgaria și Romînia sînt isprăvite. Comisiunea mixtă, care a avut reședința la București, a terminat lucrările con-

venției, care va fi în curînd înaintată parlamentelor celor două țări. Dintre insulele, cele mai bogate și mai păturoase: Soleia, Bogdan, Berzina, Orleia, Dracova și Batina, cari au aparținut pînă acuma Romîniei, au fost trecute Bulgariei. S'a deleminat de comisiune și noua linie de hotar a Dunărei.

Un proces monstruos și urît. Cetim în »Gazeta Transilvaniei«: »Berliner T.« află din Roma că în curînd va avea loc acolo un proces senzațional, în care sînt amesticați și mulți germani. »Messagero« publică de pe acum amănunte îngrozitoare cu privire la acest proces, unic în felul lui. E vorba de o agenție internațională, pentru scopuri sexuale perverse, care a funcționat ani de-a rîndul la Roma sub numele unui institut fotografic. Sînt compromise persoane din înalta societate, englezi, germani, francezi, și ruși. Prin corespondența confiscată s'a dovedit că acest institut furniza pentru toată lumea prostituate de sex masculin. Sînt citați ca martori 100 asemenea »prostituate«, avînd vîrsta între 16—19 ani.

Foametea în Albania. Se telegrafiază din Constantinopol, că din cauza iernii excesiv de grea, care domnește aici și mai ales din cauza proastei recolte din toamna aceasta, populația săteană din Albania a început să suferă de lipsă de hrană. Foametea se întinde din ce în ce mai mult și mulți își vind vitele pe prețuri ridicole, lipsindu-le nutrețul. Tot din pricina crizei acesteia au început să se agite acuma și Albanezii din Scutary, făcînd demonstrații cari pun în mare încurcătură autoritățile respective.

O nouă acțiune a bandelor grecești în Macedonia. Din Salonic se anunță, că autoritățile militare de acolo au aflat că în apropiere de Larissa, trei ofițeri greci și cu 600 comitajii greci sînt gata să treacă granița turco-greacă pentru ca, împărțiți în bande cite 200 inși, să atace satele bulgare din vilaetul Monastir. Afară de aceasta se spune, că doi ofițeri sîrbi din statul-major, cutreeră Macedonia travestiți ca negustori de vite și că au plecat priu Ueskueh în Köpruli și Salonic.

Întoarcerea emigranților. Universul american a înștiințat pe cel Austro-Ungar, că s'au concediat dela fabricile de acolo peste 500.000 lucrători, din cari cea mai mare parte sînt Poloni din Galizia. Deputații poloni din parlamentul austriac au interpellat guvernul ca să se arate: ce va face cu lucrătorii rămași pe drumuri? Este dispus să le asigure existența? Ministrul președinte a răspuns că guvernul va lua măsuri extraordinare, pentru ca să-i plaseze pe lucrătorii concediați, supuși austriaci, pe la diferitele fabrici din Austria.

Secta evreilor reformiști. Duminica trecută a avut loc în Paris primul serviciu divin al comunității israeliților reformiști. Reformiștii amînă serviciul religios de Simbătă pe Duminică, renunță la părțile legendare ale vechiului testament, pentru a apropia testamentul de științele moderne, și renunță la o mulțime din vechile prescripții dogmatice. Duminică fusese concentrată poliția deoarece se svonise că evreii ortodoxi vor face demonstrații contra reformiștilor. (»Gaz. Transilvaniei«).

Intervenții anglo-germane. Împăratul Wilhelm II, după ce-a vizitat pentru a doua oară legațiunea germană de aici, a plecat spre Germania. În cercurile politice de aici se vorbește despre o convenție militară anglo-germană relativ la o eventuală intervenție comună pentru a restabili ordinea în Portugalia. Se zice chiar, că împăratul Wilhelm ar fi rugat pe regele Eduard VII, ca în caz, cînd s'ar agrava situația în Maroc, Anglia să sprijine Germania în contra Franței. Vestea aceasta a stîmrit mari nedumeriri la Paris. Ministrul președinte francez a cerut telegrafice deslușiri dela guvernul englez, în această chestiune.

Dar de crăciun.

Atragem atențiunea părinților, directorilor și directorilor de școală asupra colecției »Biblioteca copiilor și a tinerimii« de A. O. Maior, din care a apărât acuma vol. III cu 20 ilustrațiuni ar-

tistice și cu colaborarea pretinsă a d-lor I. Al. Brătescu-Voinești, Mihail Sadoveanu, Oct. Goga, Maria Cunțan, I. A. Basarabescu și A. O. Maior. Volumul frumos și solid legat se vinde în Austro-Ungaria 1 cor. iar în Romînia și străinătate 1 leu 30 bani plus poșta 15 bani. Toate trei volume se pot comanda dela orice librărie romînească și dela administrația revistei »Lucafărul«. Sibiu (Nagyszeben).

Avis!

P. T.

Onorabil public!

Spre a evita spese zădarnice de poștă, societatea »Țăranul« din Broscăuții-noi roagă pe calea aceasta pre toate onoratele P. P. persoane, cari au primit listele noastre de colectare în scopul casei naționale din Broscăuții-noi, ca să binevoiască ale înapoia aceste liste, fie ele și curate (albe) spre a face posibilă o evidență asupra numitei colecte și a raporta.

Broscăuții-noi în Dec. 1907.

Dimitrie Popovici,
președinte.

Mulțămite publice.

Mulțămită caldă aduce »Asilul de copii romîni din Cernăuț« strada Herescul, următorilor binefăcători pentru darurile lor generoase și anume:

Unui domn și unei dame, cari au interzis numirea lor, pentru o coșarcă plină de poame alese și de mezelicuri dulci, doamnelor Domnica Tarnavski și Fevronia Popescu pentru străie de copile, pînă exarch Vasile Nichitovici pentru 30 de bîsmăluțe, d-nei Eugenia Ilasievici pentru 77 de franzole, pînă exarch Coblanschi pentru mai mulți colaci și 5 banițe de cartofi, pînă paroch Const. Popovici pentru 5 corețe de cartofi și o baniță de mazăre, d-lui de Vlaicu din Horoșăuț pentru un sac de făină de păpușoi și un sac de cartofi, mai multor doamne și domni din Caliceanca pentru un car mare mai ales de cartofi, dară și de alte legume și de făină, cari tură adunate și aduse de d-na Popescu de acolo și la care au contribuit mai întîi d-na Mihalescul, prezidenta filialei dela »Societatea Doamnelor romine« și fiica D-Sale d-nn Nicorovici, cari singure au dăruiț 3 corețe de cartofi pe lingă legume și făină precum și dl Nicolae Mihalescul, carele a dăruiț 100 de chilogramme de cartofi și 50 de căpăține de curechi, apoi d-nele Soica Colfun, Maria Costiuc, Ecaterina Regwald, Maria Hotincean, Maria Müller, Saveta Guzić, Lotti Baum, Maria Hotincean, Maria Slemac, Ecaterina Hrencen, Varvara Lucinsca, Maria Smirnov și d-nii George Criclevici și Teodor Hutneac, de asemenea și mai multor doamne și domni din Clucica pentru un car de cartofi și legume adunate și aduse de Doamnele Hlușco și Cojocariu.

Romîni!

sprijiniți librăria romînească

„Școala Romîna“

din Cîmpulung,

care aranjează cu ocazia crăciunului un **bazar de felurite mărfuri.**

Mașine de cusut „SINGER“

pentru ori și care scop, nu numai de gen industrial, ci și pentru lucrări de cusut în familie, se pot comanda numai prin noi.

Dați sama ca cum-
părarea mașinilor
să urmeze numai
în prăvăliile noastre

Prăvăliile noastre
sînt de cunoscut
dupre tablele
- - acestea - -

Singer Comp. societate pe acții pentru mașini de cusut

Cernăuț strada domnească 16. * sucursale în toate orașele mai mari.

In atențiune: Toate celelalte mașini, oferite de alte stabilimente de mașini de cusut, sub numele „Singer“ sînt construite după un sistem în vechit de al nostru, care, ce se atinge de construcție, prestațiune și durabilitate, este mult inferior față de sistemul nostru acest nou.

14

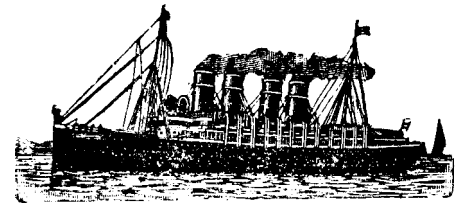
14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14

14

La Canada și America

direct și fără a se sui pe altă corabie

transportează cel mai
repede și mai bine
Biroul de călătorie

transportează cel mai
repede și mai bine
Biroul de călătorie

„GLOBUS“
M. FEUERSTEIN

concesionat de înaltul guvern i. r. al țării

Cernăuț, strada primăriei No. 14.

Nu cumpărați bilete de călătorie mai înainte de ce vă informați la biroul de călătorie „Globus“.

Luați seama la Numărul 14 din strada Primăriei (Rathausstrasse No. 14), că numai acolo se află Biroul de călătorie „Globus“.

14

14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14

14

Prăvălia B. Baltinester iun., Cernăuț

Fondată la 1873

Strada Enzenberg Nr. 3.

Telefon Nr. 301

Unicul depou de păcurării F. L. Popper, Chrudin; Anton Capek, Viena; de pălării I. Heinrich Ita, Viena; Iosif Pichler și fii, Graz.

Cumpărari avantajoase pentru earnă și articole pentru crăciun. — Depozit bogat. — Toate mărfurile în calitate solidă.

Blănării. Înnării, mănuși și ciorapi.
Albituri sistem Dr. Jäger și Lahmann.
Bonete de blană și postav pentru domni,
dame și copii.

Păpucarie, galoși și șoșoni. Ciobote
pentru vânători.

Mântăluțe pentru copii, haîne
și bonete.

Palării pentru domni și băeți. Ci-
lindre și clacuri. Theatre echarpes.

Cravate și cachnez

săniuțe, sistem Rodel, jachete, cepițe,
mănuși etc. etc.

Albituri pentru domni, gu-
lere, manșete și batiste.

Parfumuri, săpunuri, perii de strae pentru
cap și dinți.

Obiecte pentru înpodobirea părului,
Pepteni.

Puști de vînat, revolvere, Muniție. Cergi
de călătorie. Gilete de modă pentru
domni. Tăcîmuri de argint garantat
Alpaca sau China.

Zigarete de chilimbar și dose pentru zigări
și zigarete.

Obiecte de piele: Tăscuți portative
pentru dame. Giante și gemandane
pentru călătorie. Necessaire pentru
călătorie. Oglîndi portative și pentru
toaletă.

Cadre pentru albumuri și fotografii.

Utensilii pentru scris.

Utensilii pentru fumători, casete.

Casete pentru juvaere fotografii,
utensilii de cusut.

Ochene, bastoane și păioare.

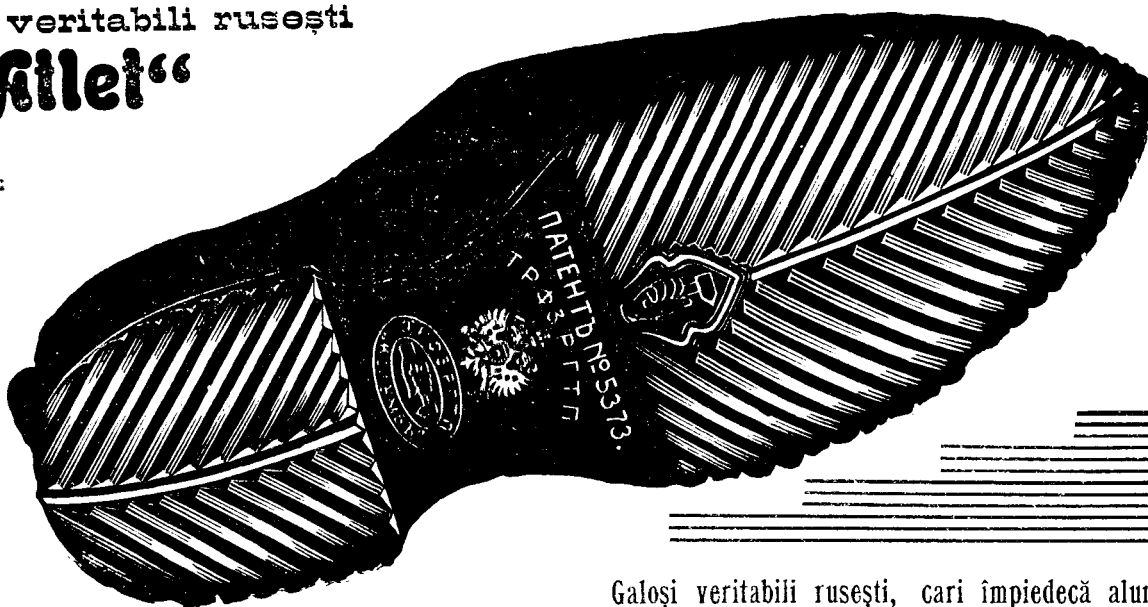
Jocuri de domino, șac, preferanz.

Atențiune!

Galoși veritabili rusești

„Atlet“

Garanție deplină pentru
calitate și durabilitate.

Galoși veritabili rusești, cari împiedecă alunecatul.
Patente N-rii: 6888, 8020, 18564, 5373, 3422, 2374, 18597.

Cereți pretutindeni numai galoși „Atlet“

Se află în toate prăvăliile mai bune.

Dr. Dragoș Bumbac

advocat

- - în Suceava - -

locuște vis-à-vis dela judecătoria
cercuală.

Dr. Heinrich Marbach

și-a deschis în Gurahumorului

biroul său de advocatură

în casa doamnei Meisler.

Pictorul român

Vasile Chichifoi

și a mutat atelierul său în

strada Roșei Nr. 35.

Parochii și epitropiile bisericesti dela
țară să nu comande icoane bisericesti,
prapuri, cruci sau iconostase în alt
loc pînă nu vor fi vizitat atelierul
harnicului și iscusitului pictor român

Vasile Chichifoi.